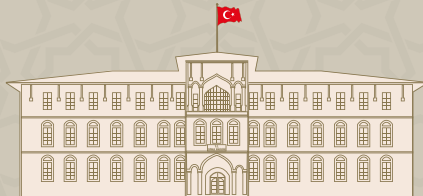

SİVAS VİLAYET KİTAPLIĞI

Sivas Sultanı-Şair-Âlim

KADI BURHANEDDİN
HAYATI VE ŞİİRLERİ

Sivas Sultanı-Şair-Âlim

KADI BURHANEDDİN

HAYATI VE ŞİİRLERİ

SİVAS VİLAYET KİTAPLIĞI

KADI BURHANEDDİN
Hayatı ve Şiirleri

HAZIRLAYANLAR

Prof. Dr. Recep TOPARLI
Prof. Dr. Hüseyin AKKAYA
İbrahim YASAK

YAYIN NUMARASI

05
B/01

TASARIM - BASKI

Pikatron Medya

YAYIN

Sivas Valiliği
Özel Kalem Müdürlüğü
0346 223 10 01

SİVAS, Mart 2016

TAKDİM

Şehirleri imar eden ve medeniyet alametini ilmî, ahlaki ve mimari yönde temayüz ettirenler tarihin her safhasında hayırla yâd edilirler.

Sultanşehir Sivas, mazisinde iz bırakan şahsiyetler açısından Anadolu'nun en mühim şehirlerindedir. Bizler Sultanşehir Sivasımızın âşıklerini, ozanlarını, sultanlarını, âlimlerini ve bu şehre emeği geçen herkesi ayrıntısıyla değerlendirmekteyiz.

Bu kapsamda, 2016 yılının ilimizde Kadı Burhaneddin yılı olarak ilan edilmesiyle; şehrimizin geçmişindeki bir değeri daha iyi tanıyacak ve bize bıraktığı mirasına daha iyi sahip çıkılacaktır.

İlmî, ahlaki ve şair yönüyle devrinin en önemli devlet adamları arasında yer alan Kadı Burhaneddin'in kısa hayatını, devlet adamlığı ve ilmî yönünün ele alındığı bu kitapçıkta aynı zamanda şiirlerinden de bir demet sunulmuştur.

"Sivas Sultanı – Âlim – Şair" olarak tanımladığımız Kadı Burhaneddin ile alakalı 2016 yılında yürüteceğimiz diğer faaliyetlerde görüşmek ümidiyle...

Âlim BARUT
Sivas Valisi

HAYATI

HAYATI

Kadı Burhaneddin 3 Ramazan 745'te (8 Ocak 1345) Kayseri'de doğdu. Oğuzların Salur boyuna mensup bir aileden gelmektedir. Asıl adı Ahmed'dir. Dinin delili anlamına gelen Burhaneddin, sıfatıdır. Kadılıkla temayüz etmesi dolayısıyla kendisine Kadı sıfatı da verilmiş ve Kadı Burhaneddin adıyla anılır olmuştur. Babası dönemin Kayseri kadısı Şemseddin Mehmed'dir. Annesi ise Selçuklu ailesine mensup olup devrin nüfuzlu şahsiyetlerinden Abdullah Çelebi'nin kızıdır.

Kadı Burhaneddin bir buçuk yaşında iken annesi vefat etmiş, bu sebeple babası tarafından yetiştirilmiştir. Dört yaşında iken tahsile başlamış, kısa zamanda Arapça ve Farsça öğrenerek bu dillerde yazılan birçok kitabı okumuş, bu özelliği ile devrin büyüklerinden takdir görmüştür. On iki yaşına geldiğinde sarf, nahiv, belagat, aruz ve hat gibi ilimlerde uzman olmuş, bu donanımla Arapça ve Farsça bazı mühim divanları incelemiştir. Bu arada matematik, mantık, nücüm ve hikmet bilgisini de geliştirmiştir. Kayseri'de çıkan siyasi karışıklıklar yüzünden babasıyla birlikte Şam'a gitmiş, olayların yatışması üzerine dört ay sonra Kayseri'ye dönmüştür. Kayseri'de bir taraftan tahsiline devam ederken bir taraftan da ilim öğretme faaliyetine devam etmiş, gittikçe artan şöhreti çevre illere yayılmaya başlamıştır. Kadı Burhaneddin tahsilin yanı sıra savaş sanatlarına da merak sarmış; kısa zamanda ok atmak, kılıç kullanmak ve ata binmekte üstün bir başarı göstermiştir. On dört yaşına geldiği 759 (1357-58) yılı civarında yine babasıyla birlikte Mısır'a gitmiş, orada fıkıh, hadis, tefsir, nücüm ve matematik

ilimlerini bütün tefferruatı ile öğrenmiş, ayrıca dört mezhep üzerine incelemelerde bulunmuştur.

Bilahare Şam'a giderek aklî ve naklî ilimlerde devrin önde gelen âlimlerinden Kutbeddin Razî'nin (ö. 776/1374-75) ders halkasına katıldı. Ondandır Havâşî-i Keşşâf, Şerh-i Metâlî, Miftâh ve Mutmah gibi kitapları okudu ve bu kitaplar üzerinde tartışmalar yaparak aklî ve naklî ilimde derinleşti. Bir buçuk yıl süreyle bu âlimden tabii ilimleri, matematiği, usul ve fûruuyla birlikte ilahî ilimleri öğrendi. Aynı zamanda Seyyid Muhammed Nîlî'nin tıp konusundaki meşhur eseri Külliyyât-ı Kânun'u bütün ayrıntılarına kadar inceleyip ezberledi. Yaşı on dokuza ulaştığında 764 (1362-63) yılında babasıyla birlikte hacca gitti. Hac dönüşü Hama ve Halep arasındaki Ma'arra kasabasında babasını kaybetti. Halep'e gelerek ilimle meşgul olmaya devam etti.

Kadı Burhaneddin tahsilini tamamlayıp Kayseri'ye döner. Devlet adamları ve şehrin ileri gelenleri bir yıl kadar ona soğuk davranırlar. Nihayet 766 (1364-65) yılında yirmi bir yaşında iken Kayseri ve çevresinde hüküm süren Eretnaoğlu Mehmet Bey tarafından kadılık makamına getirildi ve adı geçen hükümdarın kızı ile evlendi. Kadılık görevinde dirayetiyle temayüz etti. İşlerin yürütülmesinde adaleti gözeterek her kesimden insana eşit davrandı. Gasbedilmiş vakıf mallarını geri alarak gelirlerini düzene koydu. Bu işlerdeki başarısı her tarafa yayıldı. Halk tarafından sevilen ve saygı duyulan bir şahsiyet oldu.

Bu esnada çıkan bir karışıklıkta Eretnaoğlu Mehmet Bey'in öldürülmesi üzerine ülke siyasi çalkantılarla sarsılır. Yerine hükümdar olan küçük yaştaki oğlu Alâeddin Ali Bey'in yönetimdeki zafiyeti sebebiyle durum daha da kötüleşir. Kadı Burhaneddin bir süre çiftliğine çekilip olayları uzaktan takip eder. Eretna hükümdarı Alâeddin Ali Bey'in gevşek idaresinden istifade ile Karamanoğlu Alâeddin Ali Bey Kayseri'yi ele geçirir. Hükümdar Alâeddin Ali Bey Sivas'a kaçır. Kadı Burhaneddin yavaş yavaş siyasi olaylara girerek bazı komutanların desteği ile Kayseri'yi Karamanoğullarından

geri alır. Bu başarısı üzerine Eretna hükümdarı Alâeddin Ali Bey onu 780 Rebiyülevvelinde (Haziran–Temmuz 1378) vezirlik makamına getirir. Kadı Burhaneddin, vezirliği sırasında bozulan asayışı düzeltir, ticaret yollarının emniyet altına alır, halkın durumunu iyileştirir. Alâeddin Ali Bey'in 782 (1380) yılında ölmesi ve küçük yaştaki oğlu Mehmet Bey'in tahta geçmesi üzerine devlet işlerini yürütmek için halk meclisi tarafından naip seçilir. Kadı Burhaneddin, kendisinin en büyük rakiplerinden Amasya emiri Hacı Şadgeldi'yi yenip ortadan kaldırır. Bu zaferle eli güçlenen Kadı Burhaneddin küçük yaştaki hükümdarı saf dışı ederek Eretna Devletine son verir. Bilahare 782 (1381) yılında Sivas'ı başkent yaparak kendi adıyla anılacak devleti kurar. Adına hutbe okutur, para bastırır. Anadolu, Suriye ve Irak'ta hüküm süren devlet başkanlarına elçiler göndererek hükümdarlığını bildirir. Bundan sonraki hayatı başta çevre illerdeki isyan eden emirler olmak üzere Karamanoğulları, Memlûukler ve Osmanlılarla sürekli savaş hâlinde geçmiştir. Ülkesinin sınırlarını Konya'dan Erzurum'a kadar genişletir. Bir ara Erzincan hâkimi Karayülük Osman Bey'le yaptığı savaşta esir düşer ve Zilkade 800'de (Temmuz 1398) Sivas surları önünde öldürülür. Mezarı Sivas'tadır.

Kadı Burhaneddin devlet işlerinde mahir, karakter yapısı sağlam, cömert ve adil bir hükümdar olarak tanınmıştır. Ele geçirdiği şehirlerde imar faaliyetlerine girişmiş, ticaret yollarının güvenliğini sağlayarak ekonomik hayatın canlanmasını sağlamıştır. İlme önem vermiş ve ilim adamlarını her zaman korumuştur. Kendisi de devrin önemli bir ilim adamı ve şairidir.

Kadı Burhaneddin, hükümdarlığının yanı sıra devrin önemli bir âlimi ve divan sahibi şairidir. İlmî yönü İksîrû's-Sa'âdât fî-Esrârî'l-İbâdât, Tercihû't-Tavzih isimli eserlerinde açıkça görülmektedir. Bu eserler dinî muhtevalı olup Arapça kaleme alınmıştır. Onu ölümsüz kılan asıl eseri Türkçe şiirlerini topladığı Divan'dır. Çok hacimli olan bu Divan mükerrer manzumelerle birlikte 1320 gazel, 19 rûbai, 116 tuyuğ ihtiva etmektedir. Anadolu'da gelişme devresindeki Divan

şairinin Ahmedî (ö.812/1410'dan sonra?) ve Ahmed-i Dâî (ö.824 ?/1421?) ile birlikte en önemli şairidir. Genç yaştan itibaren kendisini sürekli mücadele içerisinde bulan Kadı Burhaneddin'in bu çalkantılı hayata rağmen 1400'den fazla şiir yazması onun şair tabiatını ortaya koyan en önemli delillerden birisidir.

Divanı incelendiğinde muhteva açısından öne çıkan en önemli husus aşktır. O her şeyden önce bir aşk şairidir. Hemen hemen her şiirinde sevgilinin güzellik unsurlarını ele alıp farklı benzetmelerle işlemiştir. Sevgilinin saç, kaş, kirpik, göz, yüz, burun, ağız, dudak, boy, bel vb. güzellik unsurlarını çeşitli teşbih ve mecazlarla beyitler içerisine âdeta bir oya gibi yerleştirmiştir. Aşkın verdiği acı ve dertleri lirik bir eda ile dile getiren ilk divan şairlerinden birisidir. Bu bakımdan Türk şiirinin en büyük aşk ve ızdırıp şairi Fuzulî'yi müjdelere gibidir. Bakî'nin şiirlerinde en uygun şekline ulaşan ahenk, renk ve parlaklık önce onun şiirlerinde görülür. Kadı Burhaneddin'in şiirlerindeki aşk her ne kadar beşerî aşk olsa da bazı şiirleri derinlemesine incelendiğinde bu şiirlerin ilahî aşka açılan birer kapı olduğu görülür. Onun şiirlerinde işlenen sevgilinin güzellik unsurları beşerî aşka tutulanların nazarında maddî aşkı çağrıştıran semboller olarak değerlendirilse de irfan ehlinin kalbinde büründüğü remzi ve mecazî manalarıyla tasavvufî anlamlar kazanmaktadır.

Kadı Burhaneddin'in şiirlerinde öne çıkan diğer bir husus, onun şiirinde görülen realist çizgilerdir. Çetin mücadeleler içerisinde geçen hayatından izler taşıyan bu şiirler onun sert, haşin ve kavgacı tabiatını en yalın hâliyle ortaya koymaktadır. Bilhassa Türk halk şiiri nazım şekillerinden mâninin Divan şiirinde devamı sayılan tuyuğ nazım şekli ile kaleme aldığı şiirlerinde bu özellik çok açık bir şekilde görülmektedir. Tokat, Erzincan, Kayseri, Amasya, Turhal, Niksar gibi şehir ve kasabalar; Tohtamış, Timur gibi hükümdarlar yaşanan hayat içerisinde çıkıp gelerek mısra ve beyitlere yerleşirler. Aşağıdaki tuyuğ bu husus için güzel bir örnek teşkil etmektedir:

Ezelde hak ne yazmış ise bolur
Göz neni ki göreceğ ise görür
İki âlemde Hak'a sığınmışuz
Tohtamış ne ola ya Ahsah Temür

Kadı Burhaneddin'in şiirleri yalın ve sade bir Türkçe ile kaleme alınmıştır. Yer yer Memluk Kıpçak Türkçesi hususiyetleri taşısa da aslî karakter olarak Batı Türkçesi hususiyeti onun dilinde daha baskındır. Edebî sanatlardan teşbih, tevriye ve cinası dikkat çekecek şekilde fazla kullanır. O Türkçenin sırlarına vâkîf bir şairdir. Türkçe kelimelerin farklı manalarını çok iyi bilmekte, bunları her bir manasıyla şuurlu bir şekilde aynı manzume içerisinde kullanmaktadır. Türkçe deyimler, halk söyleyişinden alınma kalıplar onun şiirlerine ayrı bir çeşni katmaktadır.

ŞİİRLERİ

ŞİİRLERİ

GAZELLER -1 -

Bilürsin ki günâhum çok ilâhî
Ümîdüm senden ayruh yoh ilâhî
*Allah'ım! Günahımın çok olduğunu bilirsin.
Allah'ım! Senden başka ümidim yoktur, tek ümidim sensin.*

Bini fi'lüm ile hem sen yaratdun
Eger eksük ve ger artuh ilâhî
Allah'ım! Eksik de fazla da olsa sen beni böyle yarattın.

Kader ohın kazâ yayında çekdün
Ne oh kim atar isen oh ilâhî
*Allah'ım! Kader okunu kaza yayında çektin.
Hangi oku atarsan razıyız, şükürler olsun.*

Nefes kimse ürimez dilegünsüz
Nefes nefes anı sayduh ilâhî
*Allah'ım! Hiç kimse senin rızan dışında nefes alıp veremez.
Biz bunu her nefes alışverişte bildik ve kabul ettik.*

Cânumuz esrüg idi işkun ile
Velî nefis ile ayılduh ilâhî
*Allah'ım! Canımız, Elest Meclisi'nde aşkınla sarhoş olmuştu.
Ancak nefis ile kendimize geldik, ayıldık.*

Seni bizde yitürduh bulmazuz
Bizi ger korısah bulduh ilâhî
*Allah'ım! Sen kalbimizdesin ancak seni kaybettik, bulamıyoruz.
Biz, benliğimizi bir tarafa bırakırsak ancak seni bulabiliriz.*

Şehâ lutfun cihâna toptoludur
Biz andan niçe oyılduh ilâhî
*Ey padişah! Senin lütfun bütün kâinatı kaplamıştır.
Allah'ım! Bizi ne aldattı da farkına varamadık?*

GAZELLER -2 -

Sen pâydar ol ki bu âlem gelür gider
'İşkun ırılmasun ki bu âdem gelür gider
Sen payidar ol ki, bu âlem gelir gider.
Aşkın da sürekli olsun, zira insanoğlu gelir gider.

Sen sanma ki devâmı ola bu vücûdunun
Zîrâ vücûd zâtuna dem dem gelür gider
Bu varlığının sürekli olacağını zannetme.
Zira varlık senin özüne zaman zaman gelir gider.

Bu dünyâ varlığını şuna benzedür gönül
Ki subh-gâh vaktine şebnem gelür gider
Gönül bu dünya varlığını şuna benzetir:
Sanki çiy tanesi sabahleyin gelir gider.

Her bir nefesde cân gelür ü yine hem çıkar
Dem dem gözümden işbu yola dem gelür gider
Can, her bir nefeste gelir ve yine çıkar gider.
Gözümden bu yola zaman zaman kanlı gözyaşı dökülür.

Hiç kimsenün bu dünyâda yohdur selâmeti
İllâ hayâl-i yâr müsellemler gelür gider
Hiç kimse için bu dünyada kurtuluş ve selamet yoktur.
Ancak ve ancak yârin hayali esenlikle gelip gider.

GAZELLER -3 -

Varlığın varlık degüldür sâyedür
Bir bir ahvâlün diyeyüm sayadur
*Varlığın varlık değil, bir gölgedir.
Ben hâlini tek tek anlatayım, sen de say.*

Her zemân yoh sanuları özüne
Var sanuban sad hezârân vâyedür
*Binlerce nasibinin olduğunu sanır, ancak
Kesinlikle kendisi için bir düşüncesi yoktur.*

Varlığını kılma yoh yohlıhda sen
Ki iki âlemde sana sermâyedür
*Varlığını yoklukta yok etme.
Zira varlık, dünya ve ahirette senin biricik sermayendir.*

Özüni bil andan özün özünü
Zirâ bilmek dahı pâye pâyedür
*Kendini tanı, sonra da özün özünü bil.
Zira bilmek de derece derecedir.*

İşk odın dilden giderme iy habîb
Âşıkâ sûz-i ciger pîrâyedür
*Ey sevgili! Aşk ateşi gönlünden eksik olmasın.
Zira kalp ateşi, âşığın süsüdür.*

RUBAİLER -1 -

Mestâne gözün dâne-i bādâm ola mı
Hâl ile saçun dâneî bâ-dâm ola mı
Şîrîn tutağun bahdum-ıdı bahtumdur
İşbu azacuh dünyada bir kâm ola mı

*Mahmur gözün badem tanesi olsun mu?
Yüzündeki beninle saçın, tuzak ile dane olsun mu?
Tatlı dudağının benim talihim olduğunu ilk bakışta anladım.
Bu kısacık dünyada bir mutluluk var mı?*

RUBAİLER -2 -

Didi ki neçün gözünü pür-nem görürem
Ya gönülünü ben nişe pür-gam görürem
Didüm sanemâ anun için ki lebüni
Dâyim görimezem velî dem dem görürem

*Gözünü neden nemli görüyorum, dedi.
Gönülünü niçin gamlı görüyorum, dedi.
Dedim ki ey güzel! Şundan dolayı ki,
Dudağını sürekli değil de zaman zaman görüyorum.*

RUBAİLER -3 -

Ben leblerüni cânuma em sem görürem
Gözün yarasın gönüle merhem görürem
İşkun odını ki yaha iki cihâni
Ben kendü cânuma yalunuz kem görürem

*Ben, dudaklarını canıma ilaç ve zehir olarak görüyorum.
Gözünün yarasını da gönle merhem olarak kabul ediyorum.
İki cihani (dünyayı ve ahireti) yakan aşk ateşini,
Kendi canım için sen olmadan değersiz görüyorum.*

TUYUĞLAR -1 -

Ezelde hak ne yazmış ise bolur
Göz neni ki göreceğ ise görür
İki âlemde Hak'a sığınmışuz
Tohtamış ne ola ya Ahsah Temür

*Cenab-ı Hakk'ın ezelde takdir ettiği her şey muhakkak olur.
Göz de neyi görecekse muhakkak görür.
Her iki âlemde de Allah'a sığınmışız.
Toktamış da Aksak Timur da kim?*

TUYUĞLAR -2 -

Hemîşe âşık gönli biryân bolur
Her nefes garîb gözi giryân bolur
Sûfilerün dilegi mihrâb namâz
Er gişinün ârzûsı meydân bolur

*Gerçek âşığın gönlü her zaman yanık olur.
Garibin gözü her zaman sulu ve yaşlıdır.
Sufiler mihrap ve namazı arzularlar.
Yiğidin dileği ise er meydandır.*

TUYUĞLAR -3 -

Dünyâyı çoh sinaduh bir bûy-imîş
Kamu âlem varlığı bir hûy-imîş
Kaplan aslan ejdehâlar cümlesi
Ecelün kıynağında âhû-y-imîş

*Dünyayı çok sinadık, sadece gelip geçici bir koku imiş.
Bütün dünya ancak ondan ibaretmiş.
Kaplan, aslan, ejderhanın tamamı
Ecelin pençesinde bir ceylan gibiymiş.*

TUYUĞLAR -4 -

Gönül alan dünyâda dilber dilber
Ki ohıruz hüsnini ezber ezber
Âlemde bin kargaya bir sapan pes
Dünyâda server gerek server server

*Bu dünyada insanların gönlünü sevgili, ancak sevgili alır.
Onun güzelliğini ezberleriz ve ezberden okuruz.
Bu dünyada bin kargaya bir sapan yeterlidir.
Dünyada serdar gerek, serdar gibi serdar.*

TUYUĞLAR -5 -

Yâr oldur ki yâr ile hem-derd ola
Yârından yüz kaytaran yâr serd ola
Yemek içmek yahşılıh günin gören
Er güninde ger döne nâmerd ola

*Gerçek dost, dostuna dert ortağı olmalıdır.
Dostundan yüz çeviren; gerçek dost değildir, hoyrattır.
Yeme, içme, iyilik günlerini gören kişi
Mertlik yapması gereken zamanda dönerse namerttir.*

TUYUĞLAR -6 -

Özini eş-şeyh gören serdâr bolur
Ene'l-hak da'vî kılan ber-dâr bolur
Er oldur hak yolına baş oynaya
Döşekde ölen yiğit murdâr bolur

*Kendisini şeyh gören serdar olur.
"Ene'l-Hak" davasını güden dâra çekilir.
Yiğit, o kişiye denir ki Allah yoluna başını koysun.
Yatakta ölen yiğit murdar gider.*

TUYUĞLAR -7 -

Erenler öz yolında er tek gerek
Meydânda erkek gişiler tek gerek
Yahşı yaman katı yumşah olsa hoş
Serverem diyen gişi erkek gerek

*Yiğit kendi yolunda tek başına olmalıdır.
Mert kişi meydanda tek olmalıdır.
İyi, kötü, sert, yumuşak olması güzeldir.
Ancak serdarım diyen kişi erkek olmalıdır.*

TUYUĞLAR -8 -

Yâr yüzinde incüdür dür-dânedür
Zülfi dâm u kara hâli dânedür
Yolına ölür isem tutma aceb
Yâr için cân oynamah merdânedür

*Sevgilinin yüzündeki incidir, inci tanesidir.
Saçı tuzak, siyah beni ise danedir
Onun uğrunda can versem şaşırma.
Sevgili için canıyla oynamak merdane bir iştir.*

TUYUĞLAR -9 -

Kankı cânda od varını âh bilür
Başda ne yazılmışın ol şâh bilür
Cân giripdür ışkı yolına anun
Yola çıkanun işin Allâh bilür

*Hangi canda aşk ateşi olduğunu ah bilir.
İnsanın alın yazısını ancak Allah bilir.
Can onun aşkının yoluna düşmüştür.
Yola çıkanın işini ancak Allah bilir.*

TUYUĞLAR -10 -

Kim bilür bir nefese bahâ nedür
Ol işler ortada kul bahânedür
Gişi öz eksükligin bilicegez
Dünyâda anun işi şehânedür

*Bir nefesin değerinin ne olduğunu kim bilebilir?
Yapılan işler ortadadır, kul ise bahanedir.
Kişi kendindeki eksikliği bildiğinde
Dünyada onun işi şahanedir.*

KADI BURHANEDDİN DÖNEMİ'NDEN KALAN MEKÂNLAR

KADI BURHANEDDİN TÜRBESİ

Tarihte kendi adı ile anılan devletin kurucusu olan Sivas Sultanı Kadı Burhaneddin'in mefün olduğu türbedir. Türbe, Kadı Burhaneddin Mahallesi'nde, Kadı Burhaneddin İlkokulu'nun arka bahçesindedir.

İsmail Hakkı Uzunçarşılı'nın 1927 yılında yazdığı Sivas Şehri kitabında, "Kayserikapı civarında, üstü ahşap ve harap, etrafı basit duvarlarla çevrilmiş bir türbe görülmektedir. Bu türbede beş mezar bulunmaktadır." denilmektedir. Kabirler, oğlu Mehmet Çelebi ve kızı Habibe Selçuk Hatun ile aileden olduğu tahmin edilen diğer kişilere aittir. Kitabeler ve yazısız mezar taşları 1927 yılında Sivas Müzesi'ne konulmuştur.

Sivas Valisi Vefik Kitapçığı'nın öncülüğünde 1965 yılında türbenin onarımı yapılmış, etrafındaki mezarlar kaldırılmıştır. Kesme taştan dört sütun üzerine baldaken tarzında tek kubbeli bir anıt mezar yapılarak çevresi düzenlenmiştir.

"2016 Kadı Burhaneddin Yılı" vesilesi ile Sivas Belediyesi tarafından türbenin bakım ve onarımı ile çevre düzenlemesi yapılacaktır.

Askerî Eğitim Merkezi ve Zindan

HEVÜK KALESİ

Sivas Sultanı Kadı Burhaneddin Dönemi'nden günümüze kalan önemli mekânlardan birisi de Hevük Kalesi'dir. Kadı Burhaneddin'in tarihçisi Aziz b. Erdeşir-i Esterâbadî'nin yazdığı Bezm ü Rezm isimli eserde yer alan Hevük Kalesi'nin zindan ve askerî eğitim merkezi olarak kullanıldığı görülmektedir.

Hevük Kalesi, yeni ismiyle Harmancık olan Eski Gulam köyünün kuzeyinde düz arazi üzerinde konik biçimdeki bir toprak tepedir. Tepenin üst kısmında yer yer bir-iki metre yüksekliğinde ve bir bacayı andıran kaya bloklar yükselmektedir. Rüzgârın etkisiyle aşınmış birer taş bloğu andıran kayalar sanki sur gibi kalenin üst tarafını çepeçevre kuşatmaktadır. Kaya blokların ortasında, yaklaşık bir metre çapında, kapıyı andıran ve derinlemesine %70-80 eğiminde, daire biçiminde çok düzgün bir şekilde yontularak oluşturulmuş 300 basamak olduğu tahmin edilen eğimli giriş yolu bulunmaktadır. Basamakların bitiminde ise yine daire biçiminde kapı konumunda açıklık bulunmakta ve daha ilerisi görünmemektedir. Basamakların ötesinde mahzen ve dehlizlerin olduğu, su sarnıcının bulunduğu ve odaların zindan olarak kullanıldığı anlatılmaktadır.

Bezm ü Remz'de yazdığına göre Kadı Burhaneddin, savaş esirlerini ve bazı suçluları bu kalede hapsedmiştir. Yine Kale'nin etrafındaki düz sahanın ise askerî eğitim alanı olarak kullanıldığı sanılmaktadır. Zira kalenin yanındaki bulunan ve "asker, köle" manalarına gelen Gulam köyünün isminin buradan geldiği tahmin edilmektedir.

Şeni bizde yitürduh bulımazuz
Bizı ger korısah bulduh ilâhî

**Allah'ım! Şen kalbimizdesin ancak seni kaybettik, bulamıyoruz.
Biz, benliğimizi bir tarafa bırakırsak ancak seni bulabiliriz.**

Sivas Sultanı-Şair-Âlim

KADI BURHANEDDİN

Sularbaşı Mah. Hükümet Konağı 58040 Merkez - SIVAS
sivas@icisleri.gov.tr Tel: 0 346 224 45 45 - Faks : 0 346 225 67 74

